

งานวิจัยในชั้นเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้
ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

ชื่อผู้วิจัย

นายธวัชชัย นิตยโชติ

แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้
 ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณเจ้าของตำราและผลงานทางวิชาการต่างๆ ที่
 ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงในงานวิจัยฉบับนี้ และขอขอบคุณนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุทุกคนที่ให้
 ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ในการวิจัย อันจะนำไปสู่การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในภาค
 การศึกษาถัดไปให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากงานวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้
 ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ครูบาอาจารย์และบิดามารดาที่ให้การศึกษา และอบรมแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ธวัชชัย นิตยไชติ

แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์

ชื่อเรื่อง	กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน ในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ
Title	Learning activities that encourage students' knowledge sharing behavior of Radio Receiver subject
ผู้วิจัย	นายรัชชัย นิตยโชติ ตำแหน่ง ครู แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคประจวบคีรีขันธ์
ลักษณะประชากรที่ศึกษา	วิชาเครื่องรับวิทยุ รหัส 2104-2209 นักเรียนแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 55 คน
ระยะเวลา	เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2556 ถึง เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 ภาคการศึกษาที่ 1-2 ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนรายวิชาเครื่องรับวิทยุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยมีดังนี้

1. นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีจำนวนครั้งในการปรึกษาปัญหาเรื่องวิชาการกับครู 5-8 ครั้ง

2. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน อันดับ 1 คือ การแสดงความคิดเห็นผ่านทาง Facebook รองลงมา คือ การคิดเป็นคู่ (Buddy) การดำเนิน โครงการแบ่งปันความรู้ ชุมชนนักปฏิบัติ (CoPs) เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer assist) และเยี่ยมชมเว็บไซต์ KM ของหน่วยงานต่างๆ ตามลำดับ

3. พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

3.1 นักศึกษามีพฤติกรรมในการถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกัน ในระดับมากที่สุด

3.2 นักศึกษามีพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ในระดับมาก ในข้อการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ รองลงมา คือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบ

กลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบตัวต่อตัว การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติ การร่วมแสดงความคิดเห็นในชั่วโมงเรียน การสนทนากับเพื่อนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ การร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีการเสวนาในประเด็นที่สนใจ การเผยแพร่ความรู้ผ่านบล็อก (Blog) ของตนเอง และการส่งต่อความรู้ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ตามลำดับ

3.3 ส่วนพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักศึกษาที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การเขียน/บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วส่งต่อให้ผู้อื่น และการทำสำเนาความรู้แล้วแจกให้กับผู้อื่นตามลำดับ

4. นักเรียนมีข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ 2 ประเด็น ดังนี้
อยากให้มียุทธศาสตร์การทำงานแบบคิดเป็นคู่ (Buddy) มากขึ้น เพราะทำให้เข้าใจในงานมากขึ้น และนักศึกษามีความสุขกับการเรียนรู้ในสิ่งเล็กๆ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	3
สารบัญ	5
สารบัญตาราง	7
 บทที่ 1	
บทนำ.....	8
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	8
คำถามการวิจัย	9
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
 บทที่ 2	
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความรู้	11
แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้	12
แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
กรอบแนวคิด	18
 บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
เครื่องมือที่ใช้.....	20
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	20
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	20
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	22
บทที่ 5	
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	27
สรุปผลการวิจัย.....	27
อภิปรายผลการวิจัย.....	28
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	29
บรรณานุกรม	31
ภาคผนวก.....	32
แบบสอบถาม	33

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	22
2	จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรม การแบ่งปันความรู้ของนักเรียน	23
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมในการแบ่งปันความรู้ ของนักเรียนรายวิชาการจัดการความรู้	24
4	จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม การจัดการความรู้ของนักเรียน	25

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 22 ได้ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสถานศึกษาถือเป็นหน่วยสำคัญที่สุดในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการจัดการศึกษาในระดับใดก็ตาม ต่างก็มีภารกิจหลักคือการถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียน โดยผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ของครูจะต้องอาศัยความรู้และกระบวนการที่เหมาะสมในการจัดการความรู้ ซึ่งจะต้องดำเนินงานร่วมกับนักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียน และชุมชน ดังนั้นการจัดการความรู้ในชั้นเรียนจึงเป็นการจัดการความรู้ร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน โดยครูมีบทบาทเป็นผู้สนับสนุน และส่งเสริมให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน (เบญจวรรณ เป้มนอก, ม.ป.ป. หน้า 3)

การจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ในการเรียนการสอนหากเน้นการสอนทักษะวิชาชีพมากกว่าการแสวงหาความรู้ใหม่ ย่อมทำให้นักศึกษามีความรู้อย่างจำกัด เพราะทักษะในวิชาชีพต่างๆ ต้องการพัฒนา ค้นคว้า และต่อยอดให้เกิดความรู้ที่กว้างขวางออกไป ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนนอกจากจะเน้นการให้ความรู้แล้ว ยังจำเป็นต้องเน้นให้นักศึกษารู้วิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ ตลอดจนมีการแบ่งปันหรือกระจายความรู้ที่มีออกไปยังผู้อื่นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่วิจารณ์ พานิช (2548, หน้า 63) ที่กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นการเรียนรู้แบบใหม่ที่เรียนจากการปฏิบัติเป็นตัวยุทธ เป็นตัวเดินเรื่อง ไม่ใช่แค่เรียนจากครูหรือตำราซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบเก่าและเน้นเรียนทฤษฎี ขณะที่การเรียนรู้แบบการจัดการความรู้ก็เป็นทฤษฎีแต่เน้นที่การเรียนรู้แบบปฏิบัติ เพราะการปฏิบัติทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์

การสร้างหลักการและวิธีการจัดการความรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง โดยผู้เรียนสามารถสื่อสารและทำความเข้าใจในปัญหาหรือประเด็นต่างๆ ในระดับที่มากกว่าการจดจำเพียงอย่างเดียว ถือได้ว่าเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนนำพื้นฐานความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ เกิดความเจริญงอกงามในความรู้ ซึ่งความเจริญงอกงามในความรู้ จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น หรือได้ค้นพบสิ่งใหม่ๆ แล้วนำ

ความรู้ที่มีอยู่เดิมมาเชื่อมโยงในการประยุกต์ใช้ ผู้เรียนในระดับอุดมศึกษามีวุฒิภาวะที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้เกิดสิ่งต่างๆ ที่กล่าวนี้ได้ หากได้รับการชี้แนะที่เหมาะสม กระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความสำคัญที่ผู้เรียน โดยมีอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะนี้สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวความคิดของไวน์เบิร์ก (Weinberg, 1972 อ้างถึงใน พูลสุขสังขร, 2551, หน้า 1) ซึ่งจะสร้างเสริม และจัดสภาพแวดล้อมให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ขึ้นในตัวนักศึกษา และสังคมต่อไป

การแบ่งปันความรู้ (Knowledge sharing) เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการความรู้ที่สำคัญยิ่ง แต่ในหลายๆ องค์การที่มีการนำการจัดการความรู้เข้าไปใช้นั้นมักประสบปัญหาของการที่คนในองค์กรไม่มีพฤติกรรมในการแบ่งปันความรู้อย่างแท้จริง กล่าวคือแบ่งปันความรู้เพราะความจำเป็นมากกว่าที่จะเป็นการแบ่งปันความรู้ด้วยความต้องการที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นอย่างแท้จริง ในการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ผู้สอนมักพบว่าผู้เรียนมีการสร้างความรู้จากแหล่งต่างๆ แต่ยังมีเป็นส่วนน้อยที่มีการแบ่งปันหรือถ่ายทอดความรู้ที่ได้มานั้นไปสู่เพื่อนร่วมชั้นเรียนคนอื่นๆ ทำให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษากิจกรรมการเรียนที่ส่งเสริมพฤติกรรมในการแบ่งปันความรู้ของนักศึกษารายวิชาการจัดการความรู้ เพื่อนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาอย่างแท้จริง

2. คำถามวิจัย

กิจกรรมการเรียนใดบ้างที่ส่งเสริมพฤติกรรมในการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษากิจกรรมการเรียนที่ส่งเสริมพฤติกรรมในการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

3.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมในการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 55 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรม การแบ่งปันความรู้ของนักเรียน ประกอบด้วยตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ จำนวนครั้งในการปรึกษาปัญหาเรื่องวิชาการกับครู และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรม การแบ่งปันความรู้ของนักเรียน

4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรม การแบ่งปันความรู้ของนักเรียน

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2556 (ภาค การศึกษาที่ 1-2 ปีการศึกษา 2556)

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดให้นักเรียนได้ปฏิบัติเพื่อให้เกิด การเรียนรู้ในระหว่างการเรียนรู้การสอนรายวิชาเครื่องรับวิทยุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิด การแบ่งปันความรู้ระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง

การแบ่งปันความรู้ หมายถึง การถ่ายโอนหรือการเผยแพร่ความรู้ของนักเรียนไปยังเพื่อน ร่วมชั้นเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ เช่น การแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน การกระจายความรู้ ผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร การเขียนเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่ผู้อื่น การส่งข้อมูลหรือความรู้ ให้แก่ผู้รับ การปฏิบัติตนเป็นต้นแบบ หรือการกระจายความรู้ในรูปแบบอื่นๆ ของนักเรียน

นักเรียน หมายถึง นักเรียนแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา เครื่องรับวิทยุ ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2556

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ทราบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรม การแบ่งปันความรู้ในรายวิชา เครื่องรับวิทยุของนักเรียน

6.2 นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรม การแบ่งปันความรู้ของนักเรียนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

6.3 นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูโดยใช้ กระบวนการจัดการความรู้ในรายวิชาอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมในการวิจัย เรื่อง “กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ” ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปเนื้อหารายละเอียดตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความรู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้
3. แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิด
6. สมมติฐานในการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างความรู้

บดินทร์ วิจารณ์ (2547, หน้า 106-108) ได้เสนอเครื่องมือที่นำมาใช้ในการสร้างความรู้ที่มุ่งเน้นให้เกิดผลในเชิงปฏิบัติ ดังนี้

1. ชุมชนนักการปฏิบัติ (community of practice - CoPs) เป็นเครือข่ายความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ เกิดจากความใกล้ชิด ความพึงพอใจ ความสนใจและพื้นฐานที่ใกล้เคียงกัน ลักษณะที่ไม่เป็นทางการจะเอื้อต่อการเรียนรู้และการสร้างความรู้ใหม่ๆ มากกว่าโครงสร้างที่เป็นทางการ
2. การใช้ที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยง (mentoring programs) เป็นวิธีการพัฒนาความสามารถพนักงาน ซึ่งส่วนมากจะมุ่งเน้นที่พนักงานใหม่ที่ต้องมีการสอนงานอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ในเวลาอันสั้น โดยการมอบหมายให้พี่เลี้ยงเป็นผู้แนะนำและสอนวิธีการทำงานให้
3. การทบทวนหลังการปฏิบัติ (after action reviews - AAR) คือ การอภิปรายเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อทบทวนว่าเกิดอะไรขึ้น ทำไมจึงเกิด จะรักษาจุดแข็งและปรับปรุงจุดอ่อนอย่างไร ส่งผลให้ทีมและสมาชิกได้เรียนรู้จากทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว
4. การเสวนา (dialogue) การทำ dialogue เป็นการปรับฐานความคิด โดยการฟังจากผู้อื่น และความหลากหลายทางความคิดที่เกิดขึ้น ทำให้สมาชิกเห็นภาพที่ใกล้เคียงกัน หลังจากนั้นเราจึงจัดประชุมหรืออภิปรายเพื่อแก้ปัญหาหรือหาข้อยุติต่อไปได้โดยง่าย และผลหรือข้อยุติที่เกิดขึ้นจะเกิดจากการที่เราเห็นภาพในองค์รวมเป็นที่ตั้ง

5. ฐานความรู้บทเรียนและความสำเร็จ (lessons learned and best practices databases) การจัดการองค์ความรู้ในองค์กรได้มีการจัดเก็บองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ ทั้งในรูปแบบของความสำเร็จ ความล้มเหลวและข้อเสนอแนะในเรื่องที่สนใจ โครงการ หรือกลุ่มที่ปรึกษา การมีศูนย์กลางความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้พนักงานทั้งองค์กรสามารถเข้ามาเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้เชี่ยวชาญได้โดยตรง หากสามารถดำเนินการได้ดี ฐานองค์ความรู้จะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการองค์ความรู้ในองค์กร

6. แหล่งผู้รู้ในองค์กร (center of excellence - CoE) เป็นการกำหนดแหล่งผู้รู้ในองค์กร (center of excellence) หรือทราบว่าจะสามารถติดต่อสอบถามผู้รู้ได้ที่ไหน อย่างไร (expertise locators) จึงเป็นอะไรที่มากกว่ารายชื่อผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้าน

7. การเล่าเรื่อง (story telling) เรื่องราวที่บอกเล่าทำให้ผู้ฟังเข้าไปร่วมอยู่ในความคิด มีความรู้สึกเหมือนเป็นส่วนหนึ่งของเรื่องเล่า มีความต้องการที่จะหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาเรื่องราวและความคิดต่างๆ ในเรื่องเล่าที่เล่านั้นกลายเป็นของผู้ฟัง ผู้ฟังมิใช่เป็นผู้สังเกตภายนอกอีกต่อไป

8. เพื่อนช่วยเพื่อน (peer assist) เป็นการประชุมซึ่งเชิญสมาชิกจากทีมอื่น มาแบ่งปันประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจให้แก่ทีมซึ่งต้องการความช่วยเหลือ ผู้ที่ถูกเชิญมาอาจจะเป็นคนที่อยู่ในองค์กรอื่นก็ได้

9. เวที ถาม-ตอบ (forum) เป็นอีกหนึ่งเวทีที่สามารถโยนคำถามเข้าไป เพื่อให้ผู้รู้ที่อยู่ร่วมในเวที ถาม-ตอบ ช่วยตอบคำถามหรือส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญอื่นช่วยตอบ หากองค์กรมีการจัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติ (CoPs) หรือมีการกำหนด แหล่งผู้รู้ในองค์กร (CoE) แล้ว คำถามที่เกิดขึ้นสามารถส่ง/ยิงเข้าไปใน เวที ถาม-ตอบ ซึ่งอยู่ใน CoPs หรือ CoE เพื่อหาคำตอบ ในลักษณะ “ผลึกข้อมูลสารสนเทศ”

2. แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งปันความรู้

การแบ่งปันความรู้ (Knowledge sharing) หรือถ่ายโอนความรู้ (Knowledge transfer) เมื่อเกิดจากการแลกเปลี่ยนความรู้ในลักษณะสองทาง จะทำให้นักทั้งสองหรือทีมสามารถพัฒนาความสามารถ และความรู้ในองค์กรโดยโมเดลของโนนากะ และทาคิชิ ที่แปลงจากความรู้ที่ซ่อนเร้น (tacit knowledge) ที่อยู่ในรูปแบบประสบการณ์ที่อยู่กับคน ให้เป็นความรู้ไปลงมือปฏิบัติจะกลับมาเป็นประสบการณ์ (tacit knowledge) การสร้างโดยการแปลงองค์ความรู้ (knowledge conversion) จากความรู้ที่ซ่อนเร้นเป็นความรู้ที่ชัดเจน และกลับมาเป็นความรู้ที่ซ่อนเร้นจะทำให้องค์ความรู้ในองค์กรเติบโตมากขึ้น Hawryszkiewicz (2000, p. 218) ได้เสนอการแบ่งปันความรู้ใน 2 รูปแบบคือ การแบ่งปันความรู้โดยตรง (towards knowledge sharing) เป็นรูปแบบดั้งเดิมซึ่งผู้

จัดหาจะจัดเตรียมส่วนที่จะแบ่งปันให้ยังผู้รับ และการแบ่งปันในที่ทำงาน (place of work) เป็นรูปแบบของการแบ่งปันกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์การแบ่งปันความรู้ของ บดินทร์ วิจารณ์ (2547, หน้า 138)

1. การแบ่งปันและแปลงความรู้ระหว่างพนักงานในแต่ละสาขาอาชีพ องค์กรต้องสร้างบรรยากาศการสื่อสารที่เอื้อต่อการเสนอแนะและความคิดสร้างสรรค์ และก่อให้เกิดความน่าเชื่อถือระหว่างกัน การกำหนดกลยุทธ์ควรสะท้อนคำถามดังต่อไปนี้

- สามารถพัฒนาการแบ่งปันความรู้ ความสามารถระหว่างบุคลากรในองค์กรได้อย่างไร
- สามารถสร้างบรรยากาศที่เอื้อและก่อให้เกิดความร่วมมือกันได้อย่างไร

2. การแบ่งปันและแปลงองค์ความรู้ จากพนักงานสู่ภายนอกที่มุ่งเน้นการเอื้ออำนาจ (empowerment) ให้พนักงานช่วยเหลือลูกค้าในการเรียนรู้ตัวสินค้า บริการ กำจัดกฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวย และพัฒนาความรู้ให้กับลูกค้า โดยคำถามเชิงกลยุทธ์ก็คือ “บุคลากรขององค์กรจะสามารถช่วยพัฒนาความสามารถให้กับลูกค้า ผู้ส่งมอบ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ได้อย่างไร”

3. การแบ่งปันและแปลงองค์ความรู้ จากภายนอกสู่พนักงาน พนักงานสามารถเรียนรู้จากการแนะนำ ความคิด การป้อนกลับ (feedback) จากลูกค้า ผู้ส่งมอบที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ใหม่ๆ ความรู้ทางเทคนิคใหม่ๆ การเข้าไปร่วมทีมทำงานกับลูกค้า ซึ่งนอกจากจะเป็นการเรียนรู้แล้วยังสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นด้วย

4. การแบ่งปันและแปลงความรู้ จากพนักงานสู่องค์กร การจัดการความรู้หลักๆ ในยุคปัจจุบันคือ ความพยายามที่จะนำความรู้และประสบการณ์ของพนักงานมารวบรวม จัดเก็บในรูปแบบที่ง่ายและสะดวก ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

5. การแบ่งปันและแปลงความรู้ จากองค์กรสู่พนักงาน สารสนเทศที่ได้ลงทุนด้วยระบบ IT จะไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ถ้าไม่มีการนำไปใช้งานโดยพนักงาน ดังนั้นเพื่อก่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสารสนเทศกับพนักงาน จำเป็นต้องพัฒนา และสร้างความสามารถในการใช้เทคโนโลยีด้าน IT ระบบเรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเอง ระบบจำลองและ e-learning เป็นต้น

6. การแบ่งปันและแปลงองค์ความรู้ ระหว่างกลุ่มองค์กรภายนอก โดยการส่งเสริมให้ลูกค้าแลกเปลี่ยนความรู้ และการใช้งาน เกี่ยวกับตัวผลิตภัณฑ์และบริการซึ่งกันและกัน เราสามารถสร้างกิจกรรมส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และใช้วิธีการนี้เพื่อเป็นตัวสะท้อนที่สำคัญต่อดัชนีชี้วัดด้านความพึงพอใจของลูกค้า

7. การแบ่งปันและแปลงองค์ความรู้ จากกลุ่มองค์กรภายนอกสู่องค์กรของเรา (voice of customer - VoC) เป็นสิ่งที่ทุกองค์กรต้องการ ซึ่งอยู่ทั้งในรูปแบบของข้อร้องเรียน คำแนะนำ ความ

ต้องการ และความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความคิดใหม่ๆ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ

8. การแบ่งปันและแปลงองค์ความรู้ จากองค์การของเราสู่องค์การภายนอก ข้อมูล ความรู้ กระบวนการและเครื่องมือที่จำเป็น ที่ช่วยส่งเสริมให้ลูกค้าของเราทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ระบบเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างเรากับลูกค้า (extranet) ระบบการให้บริการ help desk และ e-business เป็นต้น

9. การแบ่งปันและแปลงความรู้ ภายในองค์การของเรา ระบบการจัดการสารสนเทศ แบบบูรณาการ วัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้ ผู้นำองค์การ ทิศทางองค์การ ระบบการจัดการที่เอื้อต่อการสร้างบรรยากาศ และส่งเสริมการแบ่งปันความรู้เป็นอย่างไร

10. สร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นสูงสุด โดยการมองและการจัดการในภาพรวมของการแบ่งปันและแปลงองค์ความรู้ ทั้ง 9 ข้อข้างต้นให้สอดคล้องและส่งเสริมซึ่งกันและกัน บางองค์การขาดการมองในภาพรวม ระบบเดิมที่มีอยู่แล้ว บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ ที่ไม่เอื้อต่อการแบ่งปันความรู้ การแข่งขันภายในองค์การมีสูง ขาดมาตรฐานในการจัดเก็บ จัดกลุ่มข้อมูลที่ย่อยต่อการสืบค้นและใช้งาน รวมถึงในอีกหลายๆ ประการ

คัมมิงส์และวอร์เลย์ (Cummings & Worley, 2001, p. 528) เสนอรูปแบบของการแบ่งปันความรู้ว่า เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการออกแบบการจัดการความรู้ โดยผู้จัดการความรู้ต้องพัฒนาหลายวิธีในการแพร่กระจายความรู้ จัดเป็น 3 กลุ่ม

1. วิธี self-directed methods โดยให้สมาชิกควบคุมและริเริ่มการแพร่ความรู้ รวมถึงฐานข้อมูลสำหรับเก็บความรู้และระบบแหล่งที่ตั้งที่จะช่วยให้สมาชิกค้นหาได้ถ้าเขาต้องการ ฐานข้อมูลมีหลายชนิด เช่น ข้อมูลลูกค้า รายงานการวิเคราะห์ เป็นต้น locator systems สามารถวางขอบเขตจากง่ายไปยาก การถ่ายโอนของวิธีการนี้จะเกี่ยวข้องกับ Pull and Push ของระบบด้วย คือสมาชิกสามารถดึงข้อมูลที่ต้องการได้และต่อมาก็ทำให้ความรู้ที่หาได้ส่งต่อไปแก่สมาชิกโดยใช้การส่งไปหาพวกเขาได้เอง

2. วิธี knowledge services and networks เป็นการส่งมอบความรู้โดยจัดหาผู้ช่วยเหลือและจัดการช่องทางความรู้ออกจากองค์การ การบริการจัดการความรู้มีหลายระบบสนับสนุนแพร่กระจายความรู้ รวมถึงมีหน่วยงานเฉพาะและบทบาทที่ช่วยในการไหลของข้อมูลและจัดการมันเข้าไปในรูปแบบที่เป็นประโยชน์ เช่น หน่วยงานความรู้ ผู้จัดการความรู้ เป็นต้น เครือข่ายความรู้การออกแบบการเชื่อมโยงกับสมาชิกในองค์การให้แลกเปลี่ยนความรู้และเรียนรู้กันและกัน อาจใช้ chat room หรือ intranets ก็ได้

3. วิธี facilitated transfer เกี่ยวข้องกับบุคคลเฉพาะผู้ที่สนับสนุนการแพร่กระจายความรู้ ซึ่งจะถูกรวมในการช่วยสมาชิกหาและถ่ายทอดความรู้ เช่นเดียวกับการเข้าฐานข้อมูลและบริการความรู้อื่นๆ รวมทั้งต้องมีบทบาทการเปลี่ยนแปลงช่วยสมาชิกในการนำการจัดการความรู้มาใช้เพื่อปรับปรุงกระบวนการและโครงสร้างองค์การ

3. แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แม้ว่าจะเป็นกระบวนการหรือเครื่องมือในกระบวนการจัดการความรู้ แต่เทคโนโลยีกลับถูกคาดหวังว่าเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จได้ องค์การส่วนมากจึงได้ให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีผลต่อความสำเร็จในระบบการจัดการความรู้เข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการความรู้ทั้งในส่วนของพนักงานและองค์การ

เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีบทบาทในการจัดการความรู้ประกอบด้วยเทคโนโลยีการสื่อสาร (communication technology) เทคโนโลยีการทำงานร่วมกัน (collaboration technology) และเทคโนโลยีการจัดเก็บ (storage technology) (สมชาย นำประเสริฐชัย, 2546: 105) ซึ่งจะมีประโยชน์แก่องค์การดังนี้

1. เทคโนโลยีการสื่อสาร ช่วยให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น รวมทั้งสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ค้นหาข้อมูล สารสนเทศและความรู้ที่ต้องการได้ผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เอ็กซทราเน็ต หรืออินเทอร์เน็ต

2. เทคโนโลยีสนับสนุนการทำงานร่วมกัน ช่วยให้สามารถประสานการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดอุปสรรคในเรื่องของระยะทาง ตัวอย่างเช่น โปรแกรมกลุ่ม groupware ต่างๆ หรือระบบ screen sharing เป็นต้น

3. เทคโนโลยีในการจัดเก็บ ช่วยในการจัดเก็บและจัดการความรู้ต่างๆ

เทคโนโลยีสารสนเทศจะนำมาใช้ประโยชน์ช่วยในการจัดเก็บสารสนเทศ (repositories) โดยมีเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (server) จัดเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ รวมถึงการเผยแพร่เนื้อหาข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ external knowledge, structured/informal internal knowledge เป็นแพลตฟอร์มที่ทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน (collaborative platforms) การมีระบบและฐานข้อมูลที่ใช้งานร่วมกันได้สนับสนุนการทำงานร่วมกัน และระบบเครือข่าย (network) โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบเครือข่ายช่วยสนับสนุนการสื่อสารและการสนทนา เป็นต้น (น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2547, หน้า 89) สิ่งเหล่านี้ช่วยให้องค์การสามารถรวบรวม และรับความรู้จากแหล่งต่างมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

อูรารัตน์ วงศ์ศิลป์ (2546, หน้า 16) กล่าวว่า การจัดการความรู้จะประสบความสำเร็จได้จะต้องนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อช่วยเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ทั้งในส่วนของพนักงานและขององค์กร โดยเฉพาะเทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดเก็บความรู้ เทคโนโลยีที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน ซึ่งทั้ง 3 ประเภท จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการความรู้ขององค์กรอย่างมาก

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พลสุข สังข์รุ่ง และคณะ (2551) ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีพฤติกรรมการใช้ปัจจัยสนับสนุนการจัดการความรู้โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ แหล่งการเรียนรู้ การใช้ทักษะการเรียนรู้ และเทคโนโลยี

1.1 ด้านแหล่งการเรียนรู้ นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้แหล่งการเรียนรู้จากมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การพบปะพูดคุยกับกลุ่มเพื่อน การสนทนากับบุคคลทั่วไปที่มีความรู้ และห้องสมุดเสมือนจริงที่ให้บริการค้นคว้าทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถาบันสอนเสริมความสามารถพิเศษ

1.2 ด้านทักษะการเรียนรู้ นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้ทักษะการเรียนรู้โดยใช้ทักษะการฟังอย่างเดียวนั้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ เปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง ที่เขียน และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นซักถามได้ทุกครั้ง ที่พูด ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพูดอย่างเดียว

1.3 ด้านเทคโนโลยี นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ โทรศัพท์ และโทรศัพท์มือถือ ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ โทรสาร

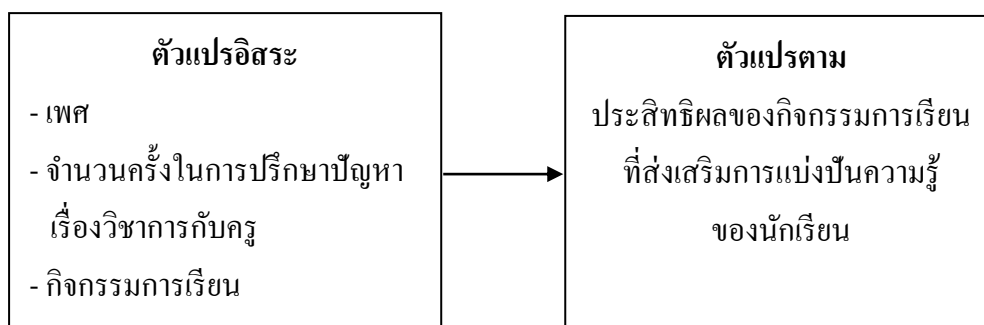
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มีพฤติกรรมการจัดการความรู้โดยรวมในระดับมาก โดยมีการสร้างความรู้และการจัดระบบความรู้ในระดับมาก ส่วนการกระจายความรู้ในระดับปานกลาง

2.1 ด้านการสร้างความรู้ นักศึกษามีพฤติกรรมการสร้างความรู้โดยการหาความรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ (เช่น อินเทอร์เน็ต, e-mail) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อนช่วยเพื่อน และการสนทนากับกลุ่มเพื่อน ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และธุรกิจ

2.2 ด้านการจัดระบบความรู้ นักศึกษามีพฤติกรรมการจัดระบบความรู้โดยจัดเก็บความรู้ต่างๆ ไว้ในเอกสาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ จัดเก็บความรู้ต่างๆ ไว้ในคอมพิวเตอร์ และสื่อจัดเก็บอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น แผ่นบันทึกข้อมูล ซีดี เครื่องเล่น MP3 MP4) และมีการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลด้วยวิธีการอิเล็กทรอนิกส์ (เช่น การใช้ search engine เป็นต้น) ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จัดทำดัชนีและคู่มือการจัดเก็บเพื่อให้่ายต่อการสืบค้น

2.3 ด้านการกระจายความรู้ นักศึกษามีพฤติกรรมการกระจายความรู้โดยการสนทนากับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มเพื่อน และการถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกัน ตามลำดับ ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเขียนบทความเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ

ทิพย์รัตน์ อติวัฒน์ชัย (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ในวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า 1) สภาพการจัดการความรู้ด้านการเรียนรู้ องค์กรมีสถานที่เครื่องมือ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เหมาะต่อการเรียนรู้มากที่สุด แต่มีแผนยุทธศาสตร์ที่ยังไม่มีนโยบายเชื่อมโยงในการจัดการความรู้ 2) ด้านการรวบรวมความรู้ มีการจัดทำเอกสารสรุป คู่มือการปฏิบัติงาน รายงานสรุปผลการดำเนินงาน แต่ยังไม่ค่อยได้รวบรวมเอกสารที่ได้รับจากการประชุม สัมมนา อบรมอย่างเป็นระบบ 3) ด้านการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ พบว่ามีเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ช่วยองค์กรเพื่อการสื่อสาร และเชื่อมโยงทั้งในและนอกหน่วยงาน แต่ยังไม่มียระบบ e-library หรือเว็บไซต์ เพื่อใช้ในการสร้างความรู้เป็นระบบที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ และก่อให้เกิดคลังความรู้ ที่ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงได้ และ 4) ด้านการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ พบว่า มีเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ช่วยให้บุคลากรใช้ประโยชน์ สื่อสาร เชื่อมโยงข้อมูลในองค์กรมากที่สุด รองลงมาความและทักษะที่อยู่ในตัวบุคคลอันเกิดจากประสบการณ์ ได้นำมาใช้ประโยชน์เพื่อการกระจายความรู้ และการประชุมหารือ แลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ไปอบรมมาถ่ายทอดต่อน้อยที่สุด

5. กรอบแนวคิด

การวิจัย เรื่อง “กิจกรรมการเรียนที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ” ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดหรือตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย ดังนี้

6. สมมติฐานในการวิจัย

-ไม่มี-

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง “กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 55 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 38 คน โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างกรณีทราบจำนวนประชากรที่แน่นอนของยามานะ (Yamane, 1979, p. 1088 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2548, หน้า 194) ณ ระดับความเชื่อมั่น 90% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ	n	=	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
	N	=	จำนวนหน่วยประชากรทั้งหมด
	e	=	ความคลาดเคลื่อนยอมรับได้ 10%

ดังนั้นในการวิจัยในครั้งนี้จะใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 38 คน

1.3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความสะดวก (convenience sampling) จินครบจำนวนตัวอย่าง 38 คน

2. เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (questionnaire) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับนักเรียน ลักษณะของคำถามเป็นแบบมีสองตัวเลือกให้ตอบ จำนวน 1 ข้อ และคำถามแบบหลายตัวเลือกให้เลือกตอบ (multiple choices) จำนวน 1 ข้อ และคำถามแบบให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ จำนวน 1 ข้อ รวมจำนวนทั้งสิ้น 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ 1) น้อยที่สุด 2) น้อย 3) ปานกลาง 4) มาก 5) มากที่สุด จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของนักเรียน ลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม มีดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษารวบรวมข้อมูลต่างๆ จากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามงานวิจัย

3.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการศึกษา และสมมติฐานการศึกษา

3.3 นิยามตัวแปรเพื่อสร้างแบบสอบถาม

3.4 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามให้นักเรียนเพื่อประเมินระดับพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ ในสัปดาห์ที่ 13-14 ของการเรียนการสอน เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ครบจำนวน 38 คนแล้วจึงนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และแปลผลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครบตามจำนวนแล้ว ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1.1 สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่

(1) ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ประกอบด้วย เพศ จำนวนครั้งในการปรึกษาปัญหาเรื่องวิชาการกับครู และกิจกรรมการเรียนรู้ใดที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน

(2) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

การแปลความหมายระดับพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ จะใช้เกณฑ์ช่วงชั้นค่าเฉลี่ย ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง “กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ” ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของนักเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ และ 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	จำนวน (38 คน)	ร้อยละ (100.00)
1. เพศ		
- หญิง	3	7.89
- ชาย	35	92.11
2. จำนวนครั้งในการปรึกษาปัญหาเรื่องวิชาการกับครู		
- น้อยกว่า 5 ครั้ง	-	0.00
- 5-8 ครั้ง	17	44.74
- 9-12 ครั้ง	12	31.58
- มากกว่า 12 ครั้ง	9	23.68

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 92.11 และมีจำนวนครั้งในการปรึกษาปัญหาเรื่องวิชาการกับครู 5-8 ครั้ง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 44.74

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน

ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- การคิดเป็นคู่ (Buddy)	33	23.74
- ชุมชนนักปฏิบัติ (CoPs)	18	12.95
- แสดงความคิดเห็นผ่าน Facebook	34	24.46
- เยี่ยมชมเว็บไซต์ KM ของหน่วยงาน	15	10.79
- โครงการแบ่งปันความรู้	22	15.83
- เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer assist)	17	12.23
รวม	139	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน อันดับ 1 คือ การแสดงความคิดเห็นผ่านทาง Facebook จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 24.46 รองลงมาคือ การคิดเป็นคู่ (Buddy) จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.74 และการดำเนินโครงการแบ่งปันความรู้ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 15.83 ชุมชนนักปฏิบัติ (CoPs) จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.95 เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer assist) จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 12.23 และ เยี่ยมชมเว็บไซต์ KM ของหน่วยงานต่างๆ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.79 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3.1 เพื่อศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3.1 สามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาเครื่องรับวิทยุที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน 3 อันดับแรก คือ การแสดงความคิดเห็นผ่านทาง Facebook รองลงมาคือ การคิดเป็นคู่ (Buddy) และการดำเนินโครงการแบ่งปันความรู้ตามลำดับ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

ประเด็นการแบ่งปันความรู้	ระดับพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้			
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบตัวต่อตัว	3.71	.611	มาก	4
2. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบกลุ่ม	4.00	.658	มาก	3
3. การร่วมแสดงความคิดเห็นในชั่วโมงเรียน	3.58	.758	มาก	6
4. การเขียน/บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วส่งต่อให้ผู้อื่น	3.37	.751	ปานกลาง	11
5. การทำสำเนาความรู้แล้วแจกให้ผู้อื่น	3.34	.815	ปานกลาง	12
6. การแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์	4.13	.741	มาก	2
7. การสนทนากับเพื่อนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่	3.55	1.032	มาก	7
8. การส่งต่อความรู้ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)	3.47	.797	มาก	10
9. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติ	3.61	.887	มาก	5
10. การเผยแพร่ความรู้ผ่านบล็อก (Blog) ของตนเอง	3.47	.762	มาก	9
11. การร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีการเสวนาในประเด็นที่สนใจ	3.53	.725	มาก	8
12. การถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกัน	4.24	.714	มากที่สุด	1
รวม	3.67	.417	มาก	-

จากตารางที่ 3 พบว่า พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมในการถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกัน ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$)

นักศึกษามีพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ในระดับมาก ในข้อการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ($\bar{x} = 4.13$) รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบกลุ่ม ($\bar{x} = 4.00$) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบตัวต่อตัว ($\bar{x} = 3.71$) การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติ ($\bar{x} = 3.61$) การร่วมแสดงความคิดเห็นในชั่วโมงเรียน

($\bar{x} = 3.58$) การสนทนากับเพื่อนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ($\bar{x} = 3.55$) การร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีการเสวนาในประเด็นที่สนใจ ($\bar{x} = 3.53$) การเผยแพร่ความรู้ผ่านบล็อก (Blog) ของตนเอง ($\bar{x} = 3.47$) และการส่งต่อความรู้ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ($\bar{x} = 3.47$) ตามลำดับ

ส่วนพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การเขียน/บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วส่งต่อให้ผู้อื่น ($\bar{x} = 3.37$) และการทำสำเนาความรู้ แล้วแจกให้กับผู้อื่น ($\bar{x} = 3.34$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3.2 สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในการถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกัน ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$)

โดยนักเรียนมีพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ในระดับมาก ในข้อการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบตัวต่อตัว การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติ การร่วมแสดงความคิดเห็นในชั่วโมงเรียน การสนทนากับเพื่อนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ การร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีการเสวนาในประเด็นที่สนใจ การเผยแพร่ความรู้ผ่านบล็อก (Blog) ของตนเอง และการส่งต่อความรู้ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของนักเรียน

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. อยากให้มีกิจกรรมการทำงานแบบคิดเป็นคู่ (Buddy) มากขึ้น เพราะทำให้เข้าใจในงานมากขึ้น	1	50.00
2. มีความสุขกับการเรียนรู้ในสิ่งเล็กๆ	1	50.00
รวม	2	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนมีข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ 2 ประเด็น ดังนี้ อยากให้มีกิจกรรมการทำงานแบบคิดเป็นคู่ (Buddy) มากขึ้น เพราะทำให้เข้าใจในงานมากขึ้น จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และนักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ในสิ่งเล็กๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การแบ่งปันความรู้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดการความรู้ที่สำคัญยิ่ง แต่ในหลายๆ องค์กรที่มีการนำการจัดการความรู้เข้าไปใช้นั้นมักประสบปัญหาของการที่คนในองค์กรไม่มีพฤติกรรมในการแบ่งปันความรู้อย่างแท้จริง กล่าวคือ แบ่งปันความรู้เพราะความจำเป็นมากกว่าที่จะเป็นการแบ่งปันความรู้ด้วยความต้องการที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นอย่างแท้จริง ในการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาก็เช่นเดียวกัน ซึ่งในการวิจัยเรื่อง “กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ” นั้น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน แล้วนำมาประมวลผลทางสถิติ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุป อภิปรายผล และเสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีจำนวนครั้งในการปรึกษาปัญหาเรื่องวิชาการกับครู 5-8 ครั้ง

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนอันดับ 1 คือ การแสดงความคิดเห็นผ่านทาง Facebook รองลงมาคือ การคิดเป็นคู่ (Buddy) การดำเนิน โครงการแบ่งปันความรู้ ชุมนักปฏิบัติ (CoPs) เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer assist) และเยี่ยมชมเว็บไซต์ KM ของหน่วยงานต่างๆ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในการถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกัน ในระดับมากที่สุด

นักเรียนมีพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ในระดับมาก ในข้อการแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบตัวต่อตัว การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติ การร่วมแสดงความคิดเห็นในชั่วโมงเรียน การสนทนากับเพื่อนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่

การร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีการเสวนาในประเด็นที่สนใจ การเผยแพร่ความรู้ผ่านบล็อก (Blog) ของตนเอง และการส่งต่อความรู้ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ตามลำดับ

ส่วนพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ การเขียน/บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วส่งต่อให้ผู้อื่น และการทำสำเนาความรู้แล้วแจกให้กับผู้อื่น ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ 2 ประเด็น ดังนี้ อยากรให้มีกิจกรรมการทำงานแบบคิดเป็นคู่ (Buddy) มากขึ้น เพราะทำให้เข้าใจในงานมากขึ้น และนักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ในสิ่งเล็กๆ

2. อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3.1 เพื่อศึกษากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3.1 สามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาเครื่องรับวิทยุที่ส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน 3 อันดับแรก คือ การแสดงความคิดเห็นผ่านทาง Facebook รองลงมาคือ การคิดเป็นคู่ (Buddy) และการดำเนินโครงการแบ่งปันความรู้ตามลำดับ

เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของบุคคลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ (Social network) เช่น Facebook ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมของบุคคลทั้งในวัยทำงานและวัยเรียน ซึ่งในรายวิชาเครื่องรับวิทยุพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการใช้ Facebook เป็นสื่อกลางในการแสดงความคิดเห็นหรือแบ่งปันความรู้ของตนกับบุคคลอื่นๆ มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพย์รัตน์ อติวัฒน์ชัย (2550) เรื่อง การจัดการความรู้ในวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยให้บุคลากรใช้ประโยชน์ สื่อสาร เชื่อมโยงข้อมูลในองค์กรมากที่สุด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3.2 สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในการถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกัน ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การแสดง

ความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบกลุ่ม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบตัวต่อตัว การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติ การร่วมแสดงความคิดเห็นในชั่วโมงเรียน การสนทนากับเพื่อนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ การร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีการเสวนาในประเด็นที่สนใจ การเผยแพร่ความรู้ผ่านบล็อก (Blog) ของตนเอง การส่งต่อความรู้ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ตามลำดับ การเขียน/บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วส่งต่อให้ผู้อื่น และการทำสำเนาความรู้แล้วแจกให้กับผู้อื่น ตามลำดับ

การทำงานร่วมกันเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการถ่ายทอดความรู้หรือแบ่งปันความรู้ระหว่างกันได้มากที่สุด เพราะนักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้แบบเผชิญหน้า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พูลสุข สังข์รุ่ง และคณะ (2551) เรื่อง การจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการกระจายความรู้โดยการสนทนากับผู้อื่น รองลงมาคือ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มเพื่อน และการถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกัน ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

3.1.1 ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการสื่อสารกับผู้สอนและระหว่างผู้เรียนด้วยกันผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ หรือการสร้าง Blog ของตนเองเพื่อแบ่งปันหรือกระจายความรู้ไปยังบุคคลอื่นได้อย่างกว้างขวาง

3.1.2 ควรจัดกิจกรรมการคิดเป็นคู่ (Buddy) หรือให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานที่ผู้สอนมอบหมายด้วยกัน 2 คน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความช่วยเหลือกันผ่านการทำงานร่วมกัน

3.1.3 ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกการเขียน/บันทึกความรู้ที่ได้รับออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วส่งต่อให้ผู้อื่น หรือการทำสำเนาความรู้แล้วแจกให้กับผู้อื่น เพื่อเป็นการแบ่งปันความรู้ในอีกรูปแบบหนึ่ง

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลในการนำการจัดการความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3.2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสร้างและการจัดเก็บความรู้ควบคู่ไปกับการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน

บรรณานุกรม

- ทิพย์รัตน์ อติวัฒนชัย. (2550). การจัดการความรู้ในวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- น้ำทิพย์ วิภาวิน. (2547). การจัดการความรู้กับคลังความรู้. กรุงเทพฯ : เอสอาร์ พรินติ้ง แมส
โปรดักส์.
- บดินทร์ วิจารณ์. (2547). การจัดการความรู้สู่ปัญญาปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ชรรคมกล.
- เบญจวรรณ เป้มนอก. การจัดการความรู้ในสถานศึกษา. [Online].
Available : <http://www.images.penja.multiply.multiplycontent.com/> [2554, สิงหาคม 3].
- พลสุข สังข์รุ่ง และคณะ. (2551). งานวิจัยเรื่องการจัดการความรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วิจารณ์ พานิช. (2548). การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ตลาดาพับลิเคชั่น.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2548). การวิจัยธุรกิจ. กรุงเทพฯ : ชรรคมสาร.
- อุรารัตน์ วงศ์ศิลป์. (2546). การจัดการความรู้. วารสารวิชาการจอมบึง, 6(1), 11-16.
- Cummings, T. G., & Worley, C.G. (2001). **Organization development and change** (7th ed.).
Australia : South-Western College.
- Hawryszkiewicz, I.T. (2000). **Knowledge mapping and management**. United Kingdom: IRM
press.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

“กิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียนในรายวิชาเครื่องรับวิทยุ”

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน

1. เพศ ☐ หญิง ☐ ชาย
2. จำนวนครั้งในการปรึกษาปัญหาเรื่องวิชาการกับครูตลอดปีการศึกษา
☐ น้อยกว่า 5 ครั้ง ☐ 5-8 ครั้ง ☐ 9-12 ครั้ง ☐ มากกว่า 12 ครั้ง
3. กิจกรรมการเรียนรู้ใดที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ การคิดเป็นคู่ (Buddy) ☐ ชุมชนนักปฏิบัติ (CoPs)
☐ แสดงความคิดเห็นผ่าน Facebook ☐ เยี่ยมชมเว็บไซต์ KM ของหน่วยงาน
☐ โครงการแบ่งปันความรู้ ☐ เพื่อนช่วยเพื่อน (Peer assist)
☐ กิจกรรมอื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการแบ่งปันความรู้ของนักเรียน

เกณฑ์การให้คะแนน 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ประเด็นการแบ่งปันความรู้	ระดับพฤติกรรมการแบ่งปันความรู้				
	5	4	3	2	1
1. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบตัวต่อตัว					
2. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนแบบกลุ่ม					
3. การร่วมแสดงความคิดเห็นในชั่วโมงเรียน					
4. การเขียน/บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรแล้วส่งต่อให้ผู้อื่น					
5. การทำสำเนาความรู้ แล้วแจกให้กับผู้อื่น					
6. การแสดงความคิดเห็นผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์					
7. การสนทนากับเพื่อนผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่					
8. การส่งต่อความรู้ผ่านจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail)					
9. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของชุมชนนักปฏิบัติ					
10. การเผยแพร่ความรู้ผ่านบล็อก (Blog) ของตนเอง					
11. การร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีการเสวนาในประเด็นที่สนใจ					
12. การถ่ายทอดความรู้ผ่านการทำงานร่วมกัน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการความรู้ของนักเรียน

.....

.....

.....

.....